

Wstęp

Przedkładany czytelnikowi 12. tom „Humaniora. Czasopisma Internetowego” składa się z tekstów poświęconych problematyce religioznawczej, filozoficznej i językoznawczej. Niniejszy tom otwiera artykuł Piotra Cichockiego zatytułowany *The logic of making points by using exotic linguistic examples in the humanities and social sciences*. Prezentuje on wyniki prowadzonych przez autora badań nad użyciem „egzotycznych” przykładów językoznawczych w dyskursach humanistyki oraz nauk społecznych. Zaprezentowana analiza porównawcza dotyczy z jednej strony XVIII- i XIX-wiecznych paradygmatów myślenia, z drugiej zaś bliższego współczesności paradygmatu relatywistycznego.

Przedmiotem zainteresowania artykułu Partyka Szaja *Absolutny Inny? Kilka dekonstrukcyjnych glos do Levinasa* jest myśl etyczna Emmanuela Levinasa. W szczególności autor koncentruje się na ograniczeniach myśli Levinasa, które można ujawnić za pomocą narzędzi dostarczanych przez dekonstrukcję Jacques’a Derridy oraz hermeneutykę radykalną Johna D. Caputo. Wspomniane ograniczenia dotyczą przede wszystkim absolutności Innego oraz kwestii wspólnoty i wspólnotowości.

Pozostałe artykuły zawarte w niniejszym tomie mają charakter religioznawczy. Pierwszy z nich, artykuł Konrada Szocika pt. *Intuicyjność ateizmu i pragmatyzm religii w świetle kognitywnych nauk o religii*, nawiązuje do prowadzonych w obrębie kognitywnych nauk o religii dyskusji dotyczących intuicyjności religii oraz problemów wynikających z wyjaśniania ateizmu w oparciu o hipotezę naturalności religii. Autor argumentuje za pragmatycznym charakterem przekonań religijnych oraz wskazuje, że w pewnych warunkach możliwe jest ujmowanie ateizmu jako zjawiska bardziej naturalnego od przekonań religijnych.

Kolejny artykuł o tematyce religioznawczej stawia pytanie o możliwość sekularyzacji i kształtowania się państwa świeckiego w świecie islamu. W tekście zatytułowanym *Islam a sekularyzacja. Kilka uwag historycznych* Damian Kocół wskazuje, że pomimo rozpowszechnionego przekonania o właściwej kulturze islamu idei jedności sfery *sacrum* i sfery *profanum*, w dziejach kultury arabsko-

-muzułmańskiej można odnaleźć koncepcje filozoficzne, które mogłyby stanowić teoretyczną podbudowę dla odseparowania od siebie tych dwóch sfer. Są to koncepcje dwóch wybitnych myślicieli: Awerroesa i Al-Ġazālego.

Anna Mazurek w artykule *Poszerzenie pojęcia religii na przykładzie fiction based religion* argumentuje, że współczesne przemiany religijności wymagają ponownego przemyślenia dotychczasowego pojęcia religii. Przemiany te dotyczą zwłaszcza powstawania nowych form religijności i duchowości, zwłaszcza zaś nowych ruchów religijnych, które istotnie różnią się od znanych wcześniej form religijnej organizacji. Różnica ta dotyczy m.in. wzrostu znaczenia indywidualizmu i pluralizmu w obrębie niektórych ruchów religijnych. Autorka odwołuje się do przykładu religii Jedi (jediizmu) – zjawiska ilustrującego współczesne przemiany religijności.

W części „Forum dyskusyjne” opublikowany został tekst autorstwa Ludwika Kowalskiego zatytułowany *Feuds between theists and atheists*. Dotyczy on sporów między teistami i ateistami, które czasami przybierają postać przepełnionej agresją konfrontacji. Autor argumentuje za rozdzieleniem dwóch sfer rzeczywistości: materialnej struktury i duchowej nadbudowy, wskazując, że każda z nich posługuje się odmienną metodą uzasadniania twierdzeń. Uzupełnieniem tekstu jest zbiór zaczerpniętych z Internetu wypowiedzi, które stanowią przykładowe głosy w debacie.

Sławomir Sztajer